

Pesta 23 decemvre. (4 januaru.)

Va eai dominec'a. | Redact. : strad'a iernei nr. 1.

Nr. 43.

Anulu IX, — 1873.

Pretiuu pe ann 10 fl., pentru Roman'a 2 galbeni.

Amicului meu Ilarianu H . . .

Candu in contra-ti e destinulu,
O! amiculu meu iubitu,
Lupta si sdrobescce chinulu,
Ca sè nu fii tu sdrobotu;
Naltia fruntea barbatesce:
Omulu mare nu jelesce,
Ci combate nefinitu!

Cum o barca delasata
Pe oceanulu furtunosu,
E de valuri cufundata
Pana 'n fundu-i negurosu,
Asié omulu, de se lasa
Prada sórtei ce-lu apésa,
Va totu plange dorerosu!

Dar candu barc'a e portata
D'unu bratiu forte, voinicescu
Ea asculta de lopata,
Valurile n'o oprescu;
Astu-felu omulu candu combate
Vrendu de rele-a se desparte
Ele 'n data lu-parasescu!

Fà si tu asié, amice,
Nu mai plange abatutu!
Di: voiescu sè fiu ferice,
Si ferice te-ai facutu!
Esti saracu? . . . In saracia

Sè-ti duci viéti'a 'n veselia
Si-i vedé: vei fi avutu!

Mai avutu de câtu avutulu
Ce de lucsu e 'ncungiuratu,
Ce consciinti'a si uritulu
Lu-tortura nencetatu;
Avutia, . . . fericire . . .
Nu stà 'n auru si marire,
Ci in cugetu 'mpacatu!

Alesandru A. Macedonschi.

Favoritului unei regine.

— Novela istorica, originala. —

(Urmare.)

Erá unu spectacolu frumosu si entusias-
matoru pana la emotiune a vedé pe junele
Riccio, dupa ce esprimase aceste cuvinte, ce
erau totu atâte probe ale patriotismului seu,
cum i straluciau ochii de unu focu schinteiatu-
riu si câtu de bine lu-prindeau acei carmeni
inrositi si infierbentati. Parea cà este unulu
din acei eroi ai lui Homeru, pe cari i intal-
nimu in sublim'a sa Eliada incungiurati de
gloriol'a semidieitãtii scoborindu-se pe unu
noru etericu in mijloculu luptei. Regin'a insa-
si, a carei anima erá atâtu de finu instrunata,
se simti emotiunata pana la lacrimi de dorerea
si nefericirea junelui Riccio, a carui aparintia

nobila si modesta incepea din ce in ce a o impresiuná mai tare.

Dupa o scurta pauza de tacere in care regin'a se parea cufundata intr'o meditare dore-rósa, se adresà catra Riccio reflectandu-i:

— Ai dreptate, seniorulu meu, natiunea dtale merita o sórte mai senina, precum este aceea de care suferé asta-di. Eu nu numai cà o iubescu, dara chiar deliresu pentru ea, fiindu cà o natiune ce a nascutu pe unu Dante si pe unu Petrarca, posiede titluri a fi enumerata intre cele d'antâiu natiuni ale Europei.

— Milady! a-ti exprimatú dóue nume, cari nu credeam sè le audiu exprimate, atâtu departe de patri'a loru.

— Oh, ei sunt cei mai intimi si mai vechi amici ai mei, — respunse regin'a, loru am de a multiamí órele cele mai fericite ale vietii mele. Mi-place a ratecí si a me pierde cu Dante prin lumi necunoscute si a plange si a gustá voluptatea dorerii cu Petrarca.

Sub pretextu cà suferé de migrena comtes'a de Arcueli si-luà concediu de la regina si de la óspeti, pentru de a se retrage in apartamentulu seu. Dupa acésta intrerupere si dupa retragerea comtesei regin'a remasa numai cu Riccio, continuà:

— Adesea, candu me simtiam trista séu nefericita aflam mai totu-de-una unu refugiu consolatoru in lectur'a capu-d'opereloru acelorú doi poeti sublimi.

— Milady! — întrebà Riccio cu o naivitate surprinsa, — voi poteti fi nefericita si trista?

— Oh, Dumnedieuulu meu! — i respunse regin'a cu unu zimbetu dorerosu, credi dta, seniorulu meu Riccio, cà numai ceilalti moritóri potú fi tristi si nefericiti si cà noi suveranii avemú privilegiulu de a fi totu-de-una fericiti? Credi dta, cà o regina nu póte fi nefericita?

— Nu, Milady! o regina ca voi nu póte fi nefericita, candu ea dispune de tóte mijlócele, pentru de a-si poté chiar fortiá fericirea.

— E bine, bunulu si amabilulu meu amicu, afla cà eu Maria Stuart regin'a Scotiei sum póte femeia cea mai nefericita din totu regatulu meu.

Ca si candu regin'a s'ar fi rusínatu de o confessiune atâtu de intima, ce i scapà fatia de unu june pe care d'abié lu-cunoscea, si-plecà ochii si capulu pe pieptu.

Riccio suprinsu prin confessiunea reginei se simtí câte-va momente in confusiune, inse

reculegându-se iute, avú totusi presentia de spiritu a întrebá pe regina:

— Departe de a fi indiscretu, Milady, totusi sum pré curiosu sè aflú aceea ce ve lipse-sce de a poté fi fericita, pentru cà déca stá in puterea mea, sum gata a ve oferí spad'a si chiar viéti'a mea pentru de a ve eluptá fericirea!

— Este cu multu mai multu aceea ce-mi oferesci, gentilulu meu senioru, decâtu mi-lipse-sce pentru de a poté fi fericita. Asiu fi multiamita sè potiu numai avé o anima ce ar fi in stare sè me iubésca si sè me intieléga.

Acésta provocare indirecta a reginei erá pré elocinta pentru cà simtitóri'a si inferbentat'a anima a lui Riccio sè remaia indiferenta si déca elu nu s'ar fi temutu a compromite pe Maria Stuart si positiunea sa fatia cu celelalte dóue persóne, ce se mai aflau in camera, elu ar fi cadíutu la piciórele reginei dîcându-i:

— Te iubescu, Milady, din momentulu in care te-am vediutu pentru prim'a óra, si de atuncia sórtea si viéti'a mea se afla in manele vóstre.

Inse elu nu poteá sè-i spuia reginei cu acésta ocaziune, aceea ce si-o dîsese de atâtea ori in momentele de suferintia candu se aflá departe de dîns'a. Anim'a lui erá atâtu de plina si amorulu seu atâtu de violentu, încâtu lipsindu-i cuvintele si-lu concentrá intr'o singura privire ce se refranse in ochii umedi si inabusiti ai reginei. O stringere de mana reciproca terminà acésta scena a unui amoru spontanu, ce erá atâtu de infocatu si sinceru si care in momentele acele erá condamnatu a fi mutu. O singura privire si o stringere de mana uní aceste dóue anime nobile, ca si printr'o schinteia electrica.

Fericirea lui Davidu Riccio erá nemarginita.

Elu aflase idealulu visuriloru sale pe care lu-iubiá cu tóta pasiunea si inocenti'a primului seu amoru. Iubiá o fintia, de la care elu nu cutediase a sperá, cà i va acordá vre-odata amorulu seu reciproc. Regin'a Maria Stuart lu-iubiá pe elu, unu sermanu ffiu alu unui bardu italiánu, care pe langa anim'a sa nobila si poetica nu ereditase de la elu decâtu numai sonetele si canzonetele ce le invetiase de la dînsulu.

In deliriulu fericirii sale Davidu Riccio totusi avú unu momentu lucidu, in care reflectandu si-puse întrebarea: déca acelu amoru pe care i-lu confesase regin'a nu erá óre numai

unu capriciu séu o ilusiune ce preste curendu avea sè se prefaca in nimica?

Acésta idea deprimetória i revoltà sangele si-lu facea se desepereze.

— Nu, nu! — si-dícea elu, déca ar fi cu potintia ca o fintia atâtu de sublima si angelica sè se jóce cu anim'a mea ca si cu o alta jocaria, déca ea si-ar bate jocu de mine, oh, apoi eu sum omulu celu mai nefericitu din lume. Periti idei fatale, ce me conduceti a supra unui abisu din care caditu nu mai este scapare, decâtu in mormentu. Periti, fiindu cà o fintia ca Maria Stuart nu póte fi o ipocrita si atâtu de cruda pentru ca sè me faca victim'a unui momentu de slabiciune ce l'a avutu!

Riccio nu se insielà intr'adeveru in sentimentele si afectiunea reginei. Ea lu-iubiá cu tóta desintresarea si castitatea animei sale virgine, care pana atuncea nu cunoscase decâtu numai ipocrisi'a, falsitatea si poltroneri'a curtesaniloru ce o incungiurasera in Francia si o incungiurau inca si acuma in Scotia. Maria Stuart aflase in Riccio unu spiritu profundu si forte si o anima ce erá capabila de aspiratiunile si transporturile cele mai sublime. Ea cunoscea in destulu de bine valórea morala a lui Riccio, pentru ca sè-lu si stimeze, ce este bás'a fia-carui amoru sinceru si constantu.

Fericirea acestoru dóue anime ce erau create un'a pentru alt'a nu avea sè fia de o durata lunga. Invidi'a, jalusi'a si inca alte pasiuni nenobile, ce nutrescu anemele curtesaniloru avea preste putínu sè despartiesca in modulu celu mai crudu, aceste dóue fintie ce se iubisera atâtu de multu.

Regin'a Maria Stuart condusa de amorulu si simpati'a sa catra favoritulu ei Riccio, preste scurtu timpu lu-denumi de secretariulu ei de statu.

Acésta erá destulu pentru ca sè-lu faca obiectu de ura si persecutiune alu rivaliloru sei si alu inamiciloru reginei. Tóte partitele se unira intr'o intriga conspiratória in care fu trasu si regele Darnley, alu carui scopu erá sè delatureze de la regin'a pe acestu june strainu, care avusese temeritatea sè triumfe a supra loru.

VI.

Conspiratorii.

Scen'a pe care se desfasiura istori'a nóstra se afla inca totu la Holyroodhouse, numai cu

aceea deosebire, cà nu in apartamentele reginei ci ale regelui Darnley.

Erá diu'a de 9 martiu 1566.

Sórele ce stralucise in tóta splendórea sa de primavéra si care donase o dí placuta si frumósa pamentului, ce incepuse a se desceptá din letargi'a apatica a iernei spre o nóua viétia, erá aprópe de apusu. Déca cine-va s'ar fi aflu pe acelu timpu in parculu ce incungiura resiedinti'a regala din Holyroodhouse, ar fi potutu observá, cum din candu in candu se stracurau cu pasi lini mai multe persóne de secsulu barbatescu din umbr'a pomiloru, inveliti astu-felu de bine in lungele loru mantale si cu fati'a acoperita de latele loru pelerie, incâtu erá imposibilu de a le cunosce, cum acele persóne inaintandu spre palatu se pierdeau in laintrulu seu.

Acele persóne misterióse, ce semenau a fi totu atâti agenti ai incuisionii se adunau un'a câte un'a intr'o sala a parterului intrandu pe o usia secreta. Sal'a erá putínu luminata, incâtu insi-si acei individi ce se adunasera acolo nu se poteau recunosce, de si pareau a fi amici ce se adunau acolo, totu cu acel'a-si scopu.

De odata o vóce puternica ca de stentoru se audí intrebându :

— Sunteti deja toti presenti?

— Da! — fu respunsulu primitu.

— Inchideti dara bine tóte usiele si aprindeti si celelalte luminári ce mai sunt neaprinse, — díse totu aceea-si vóce.

Dupa ce se efectuira aceste ordine, sal'a fiindu mai bine luminata, o potemu esaminá mai in detaiu.

Erá unu oblongu de o marime mijlocía, ai carui pareti erau imbracati in stiucatura de lemnu massivu de stejaru, fara de nici o alta mobila decâtu o mésa lunga, ce erá acoperita cu o panura négra si pe care erau asiediate siese luminári in sfesnice de marmora négra, cu care erá in armonía unu crucificsu sculptatu totu din aceea-si pétra, ce se aflá in centrulu mesei. In giurulu acelei mese, ce parea cà anuncia esistinti'a unui tribunalu secretu ce avea sè aduca o sentintia de mórte a supra vre-unui criminalistu, se aflau siese scaune in stilulu rococo, pe care se asiediara acele siese persóne ce erau presente.

Aceea-si persóna, care dedese ordinulu de a se inchide usiele si a se aprinde luminárele ocupá scaunulu ce se aflá in capulu mesei, aretandu prin acésta, cà elu va fi presiedintele

acestui tribunalu funestu. Aceea persóna nu erá nimenea altulu, decâtu insu-si regele.

Câte-va momente dupa aceste preparative domni o linisce mormentala, si fia-care din conspiratori stá cu ochii plecati ca si candu s'ar fi temutu a incepe discussiunea a supra a-celel intreprinderi, spre a carei realizare erau adunati.

In fine regele-presiedinte intrerupse tace-rea prin urmatoriulu discursu, ce-lu adresá compliciloru sei:

— Amiciloru si fratiloru! noi ne-amu adunatu aicea in acésta séra, pentru ca sè decidemu mórtea unui omu miserabilu, care prin diferite mijlóce satanice si infernale reusi a usurpá anim'a si increderea bunei nóstre regine Maria, — pe care Dumnediéu sè o protéga!

„Acelu veneticu de origine obscura, aspira asta-di a usurpá si tronulu si a se face stapenu preste aceia, carora elu nu este demnu a le fi nici macaru servitoru. Ambitiunea, demnitatea si orgoliulu nostru cavalerescu nu ne mai permite nici unu momentu, de a mai intardiá cu punerea in lucrare a planului nostru, de a nimici si a delaturá pe acestu rivalu nedemnu, atátu pentru binele nostru, câtu si pentru scaparea iubitei nóstre regine de unu astu-felu de monstru periculosu. V'amu conchiamatu deci, pentru ca sè decidemu ór'a si modulu cum amu poté realisé dorinti'a nóstra, pe care amenandu-o ne-aru turburá si neliniscí cele mai frumoése óre ale vietii nóstre, si ne-ar face sè tresarimu de manfa si furia chiar din cele mai placute visuri ale somnului nostru. Ve rogu deci, a ve da fiesce-care opiniunea sa.

Dupa ce acestu rege sardanapalicu si-terminá discursulu seu se redicá lordulu Rutven, unu betranu incaruntítu, a carui grumadi erau gârboviti de povar'a aniloru ce i traise. Ochii lui schinteiau de unu focu inspaimantatoru, ce probau intensiv'a sa ura de care mai erá inca capabila incretít'a lui anima. Cu o vóce vibratória, dara totusi inca firma, elu respunse regelui:

— Majestate! Eu sum unu omu betranu a carui esistintia este mai aprópe de ceriu séu de infernu, dupa cum i va placé a me judecá Atotopotintele in nemarginit'a sa gratia decâtu de pamentulu acest'a. Ór'a mea cea din urma póte sè sune inca in nóptea acésta. Te asigururu inse, cà agoni'a mea mi-va fi torturatória si dorerósa, déca asiu trebui sè iau cu mine in grópa convingerea desonoratória, cà

acelu omu de nimica va ocupá odata tronulu acel'a, pentru care stramosii nostri si-au versatu sangele de nenumerate ori, m'ar face se me intorcu diu'a si nóptea de mfi de ori in mormentu si a-mi muscá manile. Sè nu intardiámu deci a spelá acésta péta de pe fruntile nóstre si ale urmasiloru nostri, pentru cá nu odata posteritatea sè ne blasteme suvenirea! Eu propunu deci, ca inca in nóptea acésta sè realisámu planulu nostru de scapare!

— Da, da! noi inca suntemu de acordu cu opiniunea bravului nostru amicu Rutven, adausera unisonu celelalte voci, ce erau ale comitelui Morton, Douglas, Ballentyne si a lui d'Ormiston.

— Ve multiamescu, — díse dupa acésta, regele-presiedinte, nobililoru cavaleri pentru devotamentulu ce l'ati manifestatu cu acésta ocasiune pentru tronulu si dinasti'a Scotiei si ve asigururu, cà ins'a-si regina dupa ce se va fi convinsu despre avantagiulu si eficacitatea intreprinderii nóstre nu va intardiá a ve multiamí si a ve esprime recunoscinti'a sa pentru cà i-ati salvatu tronulu periclitatu.

Nobilii sei complici plecara toti capetele esprimandu astu-felu multiamirea loru pentru recunoscinti'a regelui loru.

Dupa acésta regele-presiedinte se redicá urmandu si ceilalti complici esemplului datu, si-scósera spadele, si incrucisiandu-le a supra crucificusului, depusera urmatoriulu juramentu:

— „Jurámu in numele Salvatorelui, cà vomu redicá viéti'a lui Davidu Riccio, care a desonoratu tronulu Scotiei!“

Dupa ce exprimara conspiratorii acestu juramentu, in care ei invocau ajutoriulu Salvatorelui crucificatu voindu a-si retrage spadele ei le incurcara si restornara crucificusulu ce se sfarimá in bucáti, ca si candu aceea marmore nu ar fi mai voitu sè existe ca unu simbolu alu sceleretátii si alu crimei loru.

Dara aceste creature condamnate in ai carorochi nu erá nimisa sacru, nu luara nici cea mai mica notitia despre acelu incidentu ominosu.

Cubicele cadiusera! Sórtea lui Riccio erá decisa. Din acestu momentu stéu'a ce i stralucise atátu de frumosu si de splendidu in cursu de doi ani de díle, apuse, se stinse, si se nimici.

Cei patru conspiratori, afara de regele si de Rutven, dupa luarea decisiuniloru, cari le cunóscemu, esíra din sala unde fusesera adunati, pentru de a comunicá si celorulalti

complici ai loru, ce stau ascunsi in diferite parti si anghiuri ale palatului, rezultatul conferintiei avute sub presedinti'a regelui.

Pe la mediulu noptii cei cinci impreuna cu regele aveau sè se suia pe o scara secreta in apartamentul reginei si profitandu de surpris'a, ce o va causá aparinti'a loru cu arme, voru pune man'a pe Riccio si lu-voru scóte afara pe terasa, unde apoi va fi datu pe manile celorulalti complici, cari la unu semnu datu voru aparé din ascunsurile loru.

Acestu planu demnu de unu Macbeth séu de unu Fiesco fu executatu in tocmai precum lu-tiesusera acei poltroni, cari nu aveau curagiulu sè provóce pe arena de lupta si de onóre pe rivalulu loru, ci preferira a-lu asasiná dupa usanti'a Turciloru, facéndu o revolutiune de palatu.

VII.

Catastrofa.

In acea dí, care avea sè fia atátu de fatala pentru Maria Stuart si atátu de tragica pentru favoritulu ei, regin'a profitandu de frumseti'a senina a dílei acelei-a esí dupa amiédi la preambulare calare insotita numai de fratele ei vitregu de Moray, fiindu cà Riccio fu retienutu in cabinetulu seu de statu prin nisce afaceri de o mare importantia politica, ce nu suferiau amanare.

Erá adeca vorb'a despre sugrumarea unei revolte ce eclatase in partile nordice ale Scotiei din partea protestantiloru nemultiamiti, cari incepusera deja de pe atuncea a deveni incomodi si periculosi pentru tronulu Mariei Stuart sub conducerea fanaticulu si faimosulu Knox.

Pe candu Riccio erá deci cu totulu confundatu in studiarea revoltei protestante si si-frementá mintea sè afe mijlóce de a o suprimá, sosl unu curieru espresu din Turinu, care intre alte acte si corespundintie diplomatice i aduse si o epistola privata de la marcuisulu de Moretto care intr'aceea se rentorsese la Italia. In epistol'a acea marcuisulu de Moretto i comunicá iubitulu seu amicu din departare, cu terminii cei mai crutiatori si compatimitori, mórtea scumpei si iubitei sale mame.

Erá lucru firescu, ca acésta scire intristatória sè faca o impresiune dorerósa si deprimeatória a supra animei junelui nostru amicu, care si-iubise cu tóta sinceritatea animei sale pe mama-sa.

Acuma Davidu Riccio remase singuru in

lumea acésta. Elu nu mai avea pe nimeni, care la întórcerea sa din strainetate sè-lu imbratieseze si sè-lu desmerdeze precum o facuse mam'a lui, pana ce inca nu se despartíse de dins'a.

Elu se simtiá acuma strainu si singuru in lumea acésta, anim'a i erá plina de desolatiune si ochii i versau síroi de lacrime, ce le tributá suvenirei iubitei sale mame.

O singura fintia totu i mai remaneá, pe care o poteá numí sor'a sa iubita si la care poteá aflá refugiu si mangaiare, si acésta erá iubit'a lui regina, care dupa pierderea mamei sale i deveniá si mai scumpa si pe care o iubiá acuma si mai multu.

Afandu Maria Stuart la reintórcerea sa, despre fatal'a lovitura ce o primi anim'a iubitulu ei favoritu, se intristá fórt tare simtiendu cátu de dorerósa erá pierderea ce o suferise. Dara plangerile si lamentatiunile aru fi fostu zadarnice, fiindu cà mórtea este neimpacata si ea nu dá comptu la nimenea pentru dorerile si suferintiele ce le causéza neimpacat'a ei mana in decursulu secerisiulu ei anualu.

Dupa ce regin'a subscribe ordinile date de Riccio si dupa ce fura espedati curierii, amendoi se retrasera in camer'a reginei unde se indatinasera ei de a petrece órele loru de fericire.

Sositi acolo, regin'a si-dede tóte silintiele de a mangaiá pe iubitulu ei.

(Finea va urmá.)

I. G. Baritiu.

Viersulu lui Petru Raresiu.

Doina poporala din Transilvani'a, comit. Solnoculu interioru.

Muntiloru fiti marturii,
Cà prin voi caletorii,
Cu ce sufletu plinu de doru,
Cátu eram p'ací sè moru !

Arbori, copaci infrundti,
Si voi marturii sè-mi fiti ;
Cu ce chinu si cu ce focu
Am trecutu prin acestu locu !

Riuri, ape mari si mici,
Care v'am trecutu p'aici ;
Nu uitati cu ce nevoi
Am beutu apa din voi !

Merlitie, priveghiatori,
Cari ve suiti pan' la nori,
Cantati si voi acestu viersu,
Care me gelesce 'n mersu! *)

Petru Muresianu.

Moravurile ospitaliere ale orientului.

In terele Orientului unde moravurile au pastratu simplitatea lor originala, sub corturile acestor nomadi, bogati cu numeroasele lor trupe si fericiti cu independenti'a lor, gasesci obiceiurile patriarcale; credi ca vedi inca pe Abraham, uitandu greutatea aniloru sei spre a alerga inaintea caletoriloru necunoscuti, si a-i conjura se nu despretiuesca locuinti'a sa.

In locurile unde se vede astu-felu viu'a imagine a moravurilor antice, caletoriulu primitu, ajutat bincuvintza fidelitatea acestor popore pentru pioase obiceiuri ale parintiloru lor; elu doresce ca nenorocirea se nu-i atinga, ca ospetatoriulu seu generos se nu fia nici odata redus a striga ca Jobu incovoiatu sub povora doreriloru sale: „N'am lasatu cu tote aceste pe nici unu strainu afara din cas'a mea, si usi'a mi-a fostu totu-de-una deschisa caletoriloru.“

In adeveru, toti Arabii aru pote se ia chiar asta-di, ca si Job, ceriulu de marturu pentru legatur'a lor cu aceste principie revere; obiceiurile ce li sunt particulare se suie, ca si dinsi, pana la cele d'antai timpuri. Caletoriulu, dupa cate-va expresiuni reciproce binevoitorie, ofere unu neinsemnatu prezentu, totu-de-una primitu cu unu sentimentu religiosu; unu daru mare ar fi respinsu ca o insulta; si deca, dupa o lunga caletoria, afla ca s'au impartitu productiunile pamentului seu a industriei terei sale, cu cari s'a ingrigitu a se provede, atunci intrandu presinta o flore, o simpla ramura de arborelu, luate de pe langa casa.

Acestu actu singuru este o formula de solicitatu asilu, care este totu-de-una asculta-

ta. Oferirea unei frundie verdi este, pentru aceste popore, sinonimu cu cererea de ospitalitate; servitorii, copiii se gramadescu in giurulu musafirului (ospe); ar crede cine-va, ca elu aduce vre-o noutate fericita; si-facu din presentia sa unu obiectu de veselie; deja elu este siguru, ca nu se va neglija nimicu pentru a-i face siederea placuta; este o detoria rigurosa de a-lu tine celu pucinu trei zile, de a junghia pentru dinsulu vitielulu celu grasu; musafirulu este inviatu a lua celu d'antaiu din bucate, a se crede ca stapanulu casei; si, conformu unui obicei generalu, elu trebuie se faca onorurile prandiului ce i se da, si se dea cea d'antaiu bucatia ospetatorului seu, er elu i multumesce, ca a preferitu cas'a sa, si se felicita de fericirea a carei prevestire crede ca este acesta preferintia.

Arabii Beduini chiar, totu-de-una ga'a pentru jafuri, pe cari nici o legatura nu-i unesc cu celelalte natiuni, cari preda fara mila caravanele ce trecu prin desierturi, si urmarescu pe caletoriulu ce fuge de aspectulu lor, cari se credu in dreptu a-si relu a prin fortia antic'a ereditate de care au fostu, d'cu ei, despoiatu pe nedreptu in persona lui Ismael, chiar ei par ca uita de odata, prin o ciudata opozitiune, caracterulu lor, spre a exercita cea mai nobila si curagiosa ospitalitate. Nici odata vre unulu din ei nu va parasu pe strainulu ce va primi: intriga familia va preferi se pera apearandu-lu, spre a scapa de rusinea ca au lasatu se fia insultatu unu ospe de ai lor; si, sub egid'a acestui titlu sacru, caletoriulu va traversa desiertulu in mijloculu ordeloru inimice, protejatu de onorea si religiunea lor. Toti s'aru indigna la singura ide'a de tradarea nenorocitului ce s'ar fi refugiatu sub acoperimentulu lor, care va fi atinsu pol'a hainei lor.

Musulmanii au totu acelea-si principie. Numele de musafiru este in acela-si timpu o protectiune si unu titlu de onore, pe cari nici cei mai fanatici nu refusa crestiniloru. Ca se fii unu obiectu de interesu pentru ei, ajunge se fii departe de tier'a ta natala: ori ce schimbare de locu este in adeveru o nenorocire in ochii acestor omeni cari gasescu fericirea numai in repausu, si nu potu nici se-si inchipuesca scopulu agitatiuniloru nostre stralucite. In timpu ce intre noi caletoriulu este adese omulu fericitu caruia i se gelosesce sorcea, pentru aceste popore elu este unu nenorocitu ce trebuie ajutat navigatoriu aruncatu pe unu tiermu departatu. Cu tote aceste se vede, ca ospitalitatea care

*) Se presupune, ca in sujetulu acestui viersu s'ar intielege Petru Raresiu Domnulu Moldovei, care in secolulu XV-le detronatu la Iasi a scapatu printre Carpati la castelulu seu „Ciceu“ din Solnoculu interioru in Transilvania, venindu prin munti pedestru.

este în onoare la toate popoarele Orientului, ori care ar fi credința lor, primesc o nuanță particulară caracteristică morăvurilor fiecărui popor. La Arabi ospitalitatea are caracterul simplității și a independenței lor; a Turcilor are în sine ce-va constrins și austeru ca și dinși; ei lasă să se vedă adese încurcatură în care se află când primesc pe străini de a caror indiscrețiune se tem: simți că primindu-te, și implinesc o detoria; la Greci din contra, ospitalitatea este o serbătoare pe care o celebră; și esti pus în mirare de acestu contrastu, mai cu seama în insulele unde ei au pastrat mai cu fidelitate obiceiurile lor, unde nu sunt alarmați de prezența tiranilor lor, — prin necesitatea ce au de a-și ascunde bunul traiu de rapacitatea ce-și spionăza.

La vederea unui vasu ce intra în porturile de la Naxos, Chios, Miconi, etc. capii mici nătuți vinu de se informăza de străinii pe cari curiositatea i-a adus pe țărmurile lor; și acelă care celu d'antăiu și-a asigurat fericea de a-lu luă la elu, se silesc a justifica această distincțiune de care se simte onoratu. Familiă sa, pe care s'a grabitu de a o înștiința, este deja gată să primască pe caletori: se grabescu a-i aduce cafea, fructe și conserve de rose; fică casei, gatita cu toate grătiele etății sale, i le prezintă lui, care este pus în mirare vedindu-se servitu de ea. După pucinu repausu, caletoriulu este invitat a face baie, și să doarmă câte-va momente; și acestu timp este întrebuințatu spre a i se pregăti o serată placută. Vecinii sunt invitați la prandiu și la unu balu, în care junele și frumoșele insulare execută dănturi a caror origine se suie până la cele d'antăiu secole ale Greciei; ele și-fac o plăcere din întrebările ce li face străinulu, de ignoranți a în care se află dinsulu de obiceiurile lor; li place a i le explica; și stapanulu casei se ocupa a găsi mijloace de a-lu face ca a două zile să se percurgă toată insulă, și-i arete situațiunile cele mai interesante și câte-va resturi ale vre-unui edificiu anticu: i povestesc vechiele tradițiuni ale țerei, și totu-de-una interesăza prin vivacitatea imaginațiunii și prin facilitatea limbajulu seu. Se încerca, să oprască caletoriulu, și chiar elu are dorința să remana; și cându, după câte-va zile de repaus și distracțiuni se decide în fine să plece, pleca totu-de-una cu regretu, cu suferința, imaginându-și că n'o se mai vedă probabilmente pe acei de la cari a avutu o primire asiă de amabilă și neinteresată.

Câta satisfacțiune ar fi pentru dinsulu, dacă, după câți-va ani în urma, nescari-va circumstanțe neprevădute l'aru duce din nou în acea țară, în pozițiune de a face vre-unu bine și cu mijloace de a da și elu vechiloru sei ospetatori primirea ce a primitu de la dinși.

V. C.

Doine populare.

— Din giurulu Sibiuului. —

Strășioru cu viorele,
Dulce ti-i guriti'a lele.
Dar mai dulce cum se fia
Că-i ca struguru din via
Nice-i dulce, nici salcia
Fara cum mi-place mie.

Știi tu mandra ce-am gânditu,
Să me lasu de-alu teu iubitu,
Dar anim'a ăr me îndemna,
Să te iubescu pan' la toamnă,
De la toamnă în colea,
Iubescă-te cine-va vré!

Cararusia intra 'n satu,
Dragi amu fostu și ne-amu lasatu,
Cararusia intra 'n ritu
Dragi amu fostu și ne-amu uritu.

Bate-lu dămne omu uritu,
Cine m'a batjocorit
Radecin'a dintre flori
Și risulu dintre fetiori.

Vina mandra 'n dealu la cruce,
De vedi badea cum se duce,
Cu cămesi'a lui cea nouă
Cu anim'a ruptă 'n două.
Esi-mi mandrulitua 'n cale,
Că-ci me duc cu multa jale,
Să te mai sarutu-o data,
Să nu rămă superata.

Culese de

N. Petru P.

S A L O N U ?

Suvenirii de la espositiune.

IV.

(Cum amicul meu povestese, care este „oper'a“ si „baletulu.“)

Ti-am spus, că am fostu la teatru, dar nu ti-am povestitu ce s'a jocat?

Opera-baletu.

E bine, de candu-su pe lume eu nici odata n'am veditu nici opera nici baletu. Mi-intipuiam inse, că amendoue trebue că-su forte frumose. Prin urmare voui ride multu.

Dar ce se vedi?

Cortin'a se redică. Pe scena se ivira o multime de barbati si femei, cari incepura toti a cantá, inca si aceia cari nu aveau voce.

La inceputu i ascultam cu paciintia, gandindu, că de la unu timpu voru tacé si apoi voru incepe a vorbi, ca se-i intielegu si eu.

Dar in locu de a tacé, ei intonara si mai aspru cantecele lor; apoi li se mai intoti si o banda musicala si facura unu tololoiu, incatu me temeam, că acusi se va restorna teatrulu.

Inse éta, candu me aflam in mijloculu spaimei mele, cantaretii si musicantii toti tacura de odata la momentu, ca si candu, fulgerulu ar fi tresnitu in ei.

Éta că-i bine, acuma voru incepe a vorbi, — mi-diceam eu, uitandu, că si déca voru vorbi, eu totu si nu-i voui intielege, de óra-ce nu sciu nentiesce.

Inse me'nsielai. Unulu dintre cantareti si-intinse gátulu inainte si apucá se cante. Eu mi-deschidu urechiale s'audu ce canta?

Si audii aceste:

„O — o — o — o — le — be — o — o — o —
le — be — be — wo — wo — wo — o — o — o —
le — le — be — be — be — wohl!

E bine, nu pricepui nimica.

Candu apoi acest'a gata, aparú langa dinsulu o femeia, si cantá si dins'a totu aceste vorbe:

Apoi le repetira amendo de odata.

Audindu-i cantandu asié frumosu, se mai indemnà si unu alu treile. Acel'a cantá éra si totu acele vorbe, mai antaiu singuru, apoi deodata cu cei doi.

Atunce o femeia din stang'a, siguru invidiandu pe ast'a-lalta, alergà si ea de ce'a lature, si strigà cum potú totu acele cuvinte neintielese.

Cei trei de mai-nainte, par'-că s'au superatu pe ea că s'a viritu in petrecerea lor, prinsera éra-si a cantá. Dar nici ast'a din urmà nu se lasà cu un'a cu doue, ci cantá éra si ei.

Candu in fine acestia pareau a fi obositi, si eu socotiám, că in sfirsitu voui intielege ce-va, — atunce éta, că toti barbati si tóte femeile de pe scena, ca din seninu si-deschisera gurele, si-apoi — tiene-te Joane! — că de-ai fi avutu doue-dieci de ureche, tóte s'aru fi saturatu.

Inse, noroculu, că se facú tacere.

Dar nu durà multu. Unulu din cei patru si-bate peptulu, incepe a cantá, si-scóte sabi'a, si cu furi'a cea mai mare sare spre celalaltu si lu-strapunge.

Pentru ce? — numai Dumnedieu scie, dar eu nu.

Celu strapunsu móre indata, incatu abié avú atát'a timpu ca se póta cantá unu remasu bunu.

De buna séma a moritu cu bucuria, că-ci altu-selu nu ar fi avutu chefu ca si in ór'a mortii sale se cante.

Eu pan'atunce nu mai vedusem pe nime se cante morindu.

Dupa ce elu se culcà la pamentu, ca din pamentu resarira trei ómeni inarmati, se aresteze pe ucigasiu.

Dar acel'a se opuse — cantandu cam unu patriu de óra. Cei trei inarmati numai se uitau la elu cum canta, — de la unu timpu apoi incepura si ei a cantá, uitandu, că pentru ce au venitu, incatu mi-ar fi placutu se li dau unu pumnu in spate. Eram p'aci se strigu: „Mei habauci, ce toti stati si cantati acolo, én arestati-lu iute!“

Inse ei nu grabiau, că-ci mai aveau timpu — de cantatu.

Un'a dintre femei asisdere parea a fi de opiniunea acest'a, că-ci alergà in mijloculu lor — cantandu.

Ucigasiulu ferecatu in lantiuri, vedindu-o, incepú a cantá cu atát'a dulcétia si indestulire, ca si candu ar siedé a casa pe divanu si — fumandu-si ciubuculu — si-ar ceti fói'a favorita.

In urma inse cei inarmati si-aducu a minte, că pentru ce au venitu. Deci aresteza pe flegmaticulu ucigatoriu, care si dupa faptuirea unui omoru mai potú se cante asié dulce.

Ea remane singura, si-scóte pumnalulu si — cantandu o „tralala“ — se strapunge.

Si dupa aceste cortin'a cadu. Eu vediui, audii, dar nu pricepui nimica. Pe scurtu, némtiulu éra m'a pacalitu.

Dar éta cortin'a se redică de nou si se incepú baletulu.

De asta-data fui mai norocosu, că-ci vecinulu meu — caruia me plansesem că nu intielegu nimica — mi-esplicà totu baletulu.

Cum se redică cortin'a, aparú pe scena unu omu. Elu nu grai nici unu cuventu, ci si-redică de trei ori in aeru petiorulu stangu. Ast'a insemná, că vice-comitele fiindu ocupatu la recrutare, de asta-data va veni in comuna singuru protonotariulu.

Numai decatu intrà o femeia, care facú trei sariture, cari insemnau, că tóte aru fi in ordine pentru primirea protonotariului, numai friptura nu este inca.

Barbatulu face unu cercu pe scena, ceea ce insemna, ca se tramita la misernitia (casapia) dupa carne de vitielu, — că-ci s'a taiatu chiar a séra unulu.

Femei'a sare intr'unu picioru, si redicandu-si celalaltu pana la capu, se invértesce asié de vr'o diece ori, — ceea ce va se dica, cumca vitielulu nu-i place dlui protonotariu, deci dins'a va omori o tutca, pentru care in tégulu din urma jidanulu de Pogdoreni i-a promis 2 fl.

Nu gata bine respunsulu ei, candu éta usi'a se

deschide si intra o multime de fete totu saltandu. Acest'a insemnă, că dlu protonotariu jocandu-se de a cartile in nóptea trecuta, a — ragusitu si asié nu póte veni nici elu.

Urméza dantiu generalu. Saru tóte in tóte partile, dar nu mai audi nici unu cuventu. Nici unu cuventu.

— Nu e mirare, — dişe vecinulu meu, — bucuri'a, intocmai ca intristarea, nu se póte exprime prin cuvinte omenesci.

Cortin'a cadiu si noi ne duseramu a casa — eu necesitu fórt pe némtiulu, că m'a pacalitu asié tare cu — „oper'a.”

Dar cu baletulu totusi nu m'a potutu batjocori, că-ci am avutu unu vecinu bunu, care mi-a esplicatu tóte bine si fidelu.

Dreptu multimita, apoi l'am si chiamatu la cina, ceea ce elu — spre bucuri'a mea — a si primitu.

Josefu Vulcanu.

B o m b ó n e.

Tristu, amaru si cu nevoi
Trece timpulu pentru noi . . . !
— Trece dieu, si va mai trece
Pana altulu ve intrece;
Pana voi ve totu certati
Si pe voi ve'n napoiati.

i. v. b.

In o societate căti-va barbati rideau de unu bietu invetiatoriu, si din batjocura lu-redicara pe umeri.

Invetiatoriulu portatu de ei intre risete, li dişe :

— Chiar asié a intratu si Cristosu in Jerusalimu.

Numai decātu fu datu josu, că-ci — precum scimu — Cristosu a intratu in Jerusalimu pe magariu.

— Ce este hain'a ?

— Legatura, care valoréza fórt desu mai multu de cătu cartea.

— Ce este obiceiulu ?

— Servitóre, care in cele din urma se marita cu stapanulu seu.

— Ce este unu actionaru ?

— Singur'a musca ce se prinde in miera câtoru-va hoti.

— Ce sunt nervii ?

— Sferisióre . . . teribilu esplótate de medici.

— Ce este unu tata ?

— Celu mai usurpatu din tóte titlurile.

— Ce este argintulu ?

— Unu metalu, ce are fericirea de a nu roâi, vedindu ce se face cu dinsulu.

— Ce este etatea ?

— Singurulu secretu pastratu de femei.

— Ce este unu cassieru ?

— Unu angeru pazitoru care sbóra fórt desu.

— Ce este capitalulu ?

— Tatalu afacerilor.

— Ce este certificatul ?

— Cheia falsa, data servitoriloru, ca sè póta intrá la altulu.

CE E NOU ?

*(Diet'a Ungariei) inainte de Craciunu a amanatu siedintiele sale pana la 20 jan. din caus'a multeloru serbatori.

*(Clubulu ómeniloru fara nasu.) Unui anglesu escentricu i-a plesnitu prin minte ide'a d'a vedé la olalta o multime de ómeni fara nasu. Din momentulu acest'a pe căti ómeni fara nasu vediu elu pe strada, pe toti i chiamá la prandiu pe o dí anumita a lunei. Spre a evitá ori ce confusiune, elu spuse ospetariului, că ce felu de societate are sè s'adune. La timpulu ficatu óspetii se adunara din tóte partile, dar ce mare fu mirarea loru vedindu, că nici unulu n'are nasu. La inceputu li parú cam curiósá ide'a celuia ce i-a invitatu, dar mai tardiu se impacara, mai gustandu si putintelu vinu In urma apoi intru atát'a se insufetira, încátu decisera a infiintiá unu clubu. Acest'a s'a si facutu. Clubulu s'a adunatu apoi in tóta lun'a odata.

*(Bazaine,) conformu gratiei primite, fu transportatu la insul'a St. Margareta.

*(Baronulu Schwarz,) directorulu generalu alu expositiunii universale din Viena, fu numitu ambasadoru la Washington, ca astu-felu sè póta face servicie si la expositiunea universala din Philadelphia.

*(Gambetta.) Dupa ce Germanii si Ovreii au aretatu deja, că Gambetta apartíne némului loru, vinu acum si Polonii de a-lu reclamá. Istoriceulu urbei Varsiovia, Alesander Wajuest a gasitu intre actele magistrariei fostului orasiu Leszno, care acum este lipitu de comun'a Varsiovia, unu documentu, in care se gasesce si numele Gambetta. Unu francese, a nume Férusac, se imprumutá in anulu 1866 de la unu comerciantu din Varsiovia, Friedrich Neumano, cu cincii galbeni. Prin mentionatulu documentu datatu din Varsiovia, Neumano impoternicesce acum pe generosulu Gambetta, care este titulatu colonelu, d'a încesá acei cincii galbeni de la Férusac. Din acést'a, istoriceulu polonu conchide, că Gambetta ar fi fostu o familia nobila asediata in Polonia. Déca acést'a va merge totu astu-felu, Gambetta curendu va parveni la onórea ce a avutu Homer, a fi reclamatu de siepte patrie.

*(O gradina subterana.) Unu jurnalulu din orasiulu Bagdad naréza despre o admirabilu descoperire Aprópe de tierru Eufratului, intre orasiile Annak sa Hadisse, s'a descoperitu o mare spartura. Pana acum i nimenui nu i-a venit a minte a se bagá in ea. Acuma

inse diece insi s'au bagatu in ea cu strénguri. Dupa o descindere de jumetate de óra, spre marea suprinde a loru, au datu de o gradina mare, plina de pomi, si prin care curge unu fluviu, impoporatu cu pesci de totu felulu. Printre pomi cantau paseri si, de si numai câte-va radie de sóre strabateau printre crepature, spaciulu totu a fostu destulu de luminatu. Jurnalulu celu ce aduce acésta notitia si pe care noi o luámú din „Republique Française“, adauge cà acuma o multime de ómeni cercetéza gradin'a pe fia-care dî, — dovéda cà naratiunea nu este luata din „o mîa si un'a de nopti.“

* * (*Unu parinte fanaticu.*) La Datmond, in Bavaria, unu tata a ucisu pe miculu seu fiu, propuindu-si sè arda cadavrulu pe unu rugu, preparatu pentru acestu scopu. Opritu de vecini de la acestu actu ingrozitoru, a respunsu, cà voiá sè ofere pe uniculu seu fiu lui Dumnedieu, dupa esemplulu patriarhului Avram!

Biserica si scóla.

‡ (*Comissiunea mista de 12 membri.*) delegata de catra ambele sinode eparchiale din Aradu si Caransebesiu, s'au intrunitu la 21 dec. in Timisióra. Precum cetimu in „Albina“ — mai antáiu de tóte s'a deliberatu si decisu in unanimitate cà: cestiunatele fonduri bisericesci si scolarie comune, (a caroru valóre impreuna adi se urca pan' la 450,000 fl. v. a.) — precum sunt ele dupa natur'a compusetiunei si destinatiunii loru comune, asié ar fi sè si remana si sè fie administrate in comunu. A dóu'a decisiune principala — asemene in unanimitate a fostu: ca — administratiunea loru sè se mijlocéscá printr'o corporatiune de sine statatótia, sub numirea „Directiune“ a acelora-si fonduri. A trei'a statatorire fundamentala, decisa cu majoritate de 8 contra 4 voturi — a fostu: ca „Scaunulu administratiunii“ sè fie in Timisióra. Conformu acestoru enunciatuni, apoi s'a formulatu modulu de administratiune, compunerea Directiunii si inspectiunea cu control'a mijlocita si nemijlocita.

‡ (*Femei la medicina.*) Unu diuarius din Kiew, intitulatu „Medicina contimporana“, dice cà 30 femei tinere ruse, cari urmau cursulu la universitatea din Zürich, aru fi obtínutu autorisatiunea sè continue studiile loru in scól'a de medicina din Paris.

Societati si institute.

‡ (*Reuniunea femeiloru romane din Iassi.*) fondata prin indemnulu si spriginulu mai multoru nobile dómne, care au de scopu a face multu pentru instructiunea si educatiunea copileloru romane fara mijlóce, au fondatu si o scóla de croitoria femeieéscá, cu unu capitalu de 5000 galbeni. Acésta scóla la 28 octomvre trecutu, a facutu, in stabilimentulu seu de croitoria, o espositiune de obiectele produse cari erau lucrate admirabile, si dupa inchiderea espositiunii Societatea a impartítu premie eleveloru destínse.

Literatura.

* (*„Federatiunea“*) care in anulu vítoriu éra-si va aparé de dóue ori pe septemana, promite a publicá in „foisiór'a“ sa corespundinti'a urmata la 1849 dupa catastrof'a Hatvaniana de la Abrudu, intre governa-

toriulu Ludovicu Kossuth si prefectulu Avramu Iancu, prin mijlocirea lui Simonffi comandantu de brigada si Cserei comandantulu ostirii teritoriale de Oradea-mare. Totu-odata redactiunea promite a adauge in liniamente istori'a acelei epoce, dupa insemnàrile proprie si unele comunicate de barbati cari au luatú insi-si parte in evenimentele aceluí timpu.

× * (*„Convorbirile literarie“*) de la 1 decemvre publica urmátóriele materie: Limb'a romana vechia si nóua, de A. Lambrioru; Mihaiu Vereanu, romanu de Iacobu Negruzzi; Despre principiulu scrierii si o critica a sistemului foneticu, de T. Maiorescu; Omú si omu, poesía de S. G. Vargolici; Iérn'a, Dupa unu valsu, poesii de V. Pogoru; Vrei sè te duci... Dintr'o tíera... poesii de M. Cugler; Descoperire archeologica de X.; Bibliografia esterna; corespundintia.

* (*Procesulu maresialului Bazaine.*) cu notitie biografice a supra generaliloru ce compunu I-iulu consiliu de Resbelu, dupa editiunea francesá, de D. Iancovici, va aparé la Bucuresci in patru fascicole de 6—8 cóle pretiulu fia-carui 1 leu 50 bani.

* (*Comedia nóua.*) Va esi in curendu de sub típariu la Bucuresci: „Gargaunele aristocraticu“ séu „Negustóres'a parvenita“ si „Ciocoiulu Mufuzitu“, comedia originala in 3 acte. Scen'a se petrece in Bucuresci.

* (*Calindariulu Ghimpelui.*) Ca literatura, n'avemu nimicu nou, afara numai déca nu vomu vorbí despre calendarele pentru anulu vítoriu, prin care nu se póte negá cà se respandescé o literatura óre-care. Dintre aceste, celu mai atragatoru este calendarulu „Ghimpelui“, o carte care nu ne indoimu cà póte face placere si celui mai ursuzu, prin bogati'a si varietatea materieloru ce contine. In elu gasimu spiritu, verva si versuri frumóse. Sunt in elu poesii suave, cugetári alese ale unorú poeti ca Nicoleanu, Deparatianu etc. Apoi satire muscatórie, caré sfasía multe ridicule, fia si particulare. Atátu mai reu pentru aceia cari le afisia in lume. Sunt inca si câte-va parodii ale poesieloru cátoru-va din poetii nostrii, facute cu multu talentu si care provóca o veselia franca si câte odata reflectiuni amare a supra adevéruí. Autorele, care a scrisu mai multu in acésta opera, posedé verva, spiritu si elegantia in gandire si in espresiuni.

T e a t r u.

× (*Teatrulu celu mare din Bucuresci.*) La 2/14 decemvre s'a jocalu „Muschetarii“ drama in 5 acte si 10 tablouri, de Ales. Dumas, tradusa in Romanesce de la M. Pascaly. Pies'a a avutu unu succesu mare, cà-ci la representatiunea ei nimica n'a fostu negligatu. Dlu St. Velescu a interpretatu cu rara fidelitate rolulu lui Artagnan. Dlu Christescu, in rolulu lui Carolu I, a desvoltatu cu succesu frumosulu seu talentu. Mai alesu scen'a de adio i-a reusítu fórté bine. Dlu Pascaly, ca mai totu-de-una, a interpretatu frumosu tóte nuantiele rolului seu atátu de greu. Dlu Cornelius inca a fostu bunu, dimpreuna cu talentatulu artistu tineru, dlu Julianu. Dn'a Flechtenmacher, in rolulu reginei de Anglia, a jocalu fórté bine.

× (*Teatrulu din sal'a Boselu in Bucuresci.*) Ultim'a representatiune a trupei dlui Millo a fostu comedí'a: „Prepastiile Bucuresciloru.“ Acésta piesa, de si vechia, e una din cele mai bune in repertoriulu mare-

lui artistu dramaticu. De asta-data inca a avutu unu succesu legitimu. Dlu Millo, in rolulu grecului be-tranu, a fostu si acuma admirabilu. Dlu Eliescu si dn'a Irina Poenariu, au fostu multu aplaudati. Dn'a Sar-randi a facutu ce a potutu — din rolulu ei. Dsiór'a Mihailina a jocatu cu multa pasiune. Dn'a Ralitia avú unu succesu mare. Dlu Alesandrescu are o vóce admi-rabila; pecatu cà scen'a nu e mai mare.

⊗ (*Representatiuni teatrale si musicale la Na-seudu.*) La inceputulu acestei lune unu actoru romanu, dlu Joanu Baciú Muntenescu, trecéndu prin Naseudu, a arangiatu dóue representatiuni teatrale. Prim'a fu compusa din piesele: Surugiulu romanu, Pandurulu cersitoriu, Herscu boccegiulu, si Veadutiulu mamei, — ér a dóu'a din: Ciobanulu din Ardélu, cantece-lu comicu de Josifu Vulcanu, Chir'a Nastasia de Alesandri, Paraponisitulu si Vladutiulu mamei. La finea acestei representatiuni, la cererea publicului dlu Muntenescu a mai jocatu inca odata — multu aplaudatu — „Ciobanulu din Ardealu.“ In sér'a urmatória junimea stu-diósa a datu unu concertu frumosu, inaintea unui pu-blicu numerosu. Dupa finitul concertului, dlu Munte-nescu, care asistá ca óspe, la cerere generala a mai repetitu inca odata „Ciobanulu din Ardealu.“

⊗ (*Numai in tier'a romanésca nu se spriginescu artile.*) Asié numitii represintanti ai natiunii, n'aru votá odata cu capulu o subventiune unui teatru roma-nescu. Eca ce cetimu in diariulu „la Patrie“, de la 9 curinte, pentru subventiunea teatreloru din Paris, unde este acelu publicu atátu de numerosu si inteli-ginte, in câtu numai prin visitarea lui s'aru poté sus-tiené tóte teatrele: „Comisiunea teatreloru a fostu convocata septeman'a acésta a se intruni sub presi-dinti'a dlui Fourtou ministrulu instructiunii publice. Siedinti'a s'a consacratu mai antáiu la cestiunea sub-ventiunilor, cari s'au mantínutu in sumele urmatórie: Oper'a 840,000 franci, comedi'a francesca 240,000 franci, odeonulu 60,000 franci, oper'a com.ca 100,000 franci.

Industria si comerciu.

|| (*Trenulu maritimu de la Douvres la Calais.*) Dlu Dupuy de Lôme, celebrulu constructoru de nave cuirasate, a comunicatu Academiei de sciintie din Pa-ris unu proiectu de trenu maritimu, destinatu a sta-bili comunicatiuni rapedi si usióre între Francia si Englitera. De multu fusese vorb'a sè se substituie caieleru de transportu, ce unescu aceste dóue tieri o sistema mai espeditiva. Ide'a d'a se construi unu tu-nelu submarinu se lasase la o parte: prin urmare dlu Dupuy de Lôme concepú ide'a ca trenurile de cale ferata cu caletori si marfuri se le transpórté pe basti-mente si sè evite astu-felu, la pornire si la sosire, transtiermurile lungi si costisitóre. Batelurile insarci-nate a primí aceste trenuri, avendu sè fia de siguru nesce vase considerabile, trebuescu si porturi capa-bile d'a le primí. Pe litoralele englese, portulu Douy-rès se afla in conditiunile cerute, inse pe celu francesu nu esiste unu portu destulu de liniscitu si destulu de adancu. Prim'a lucrare dar e facerea unui portu. Din acestu punctu de vedere, dlu Dupuy de Lôme a stu-diatu portulu de Calais si a facutu cunoscutu disposi-tiunile ce voru permite stabilirea in acestu orasiu a unui felu de gara maritima, unita cu uscatulu printr'

unu punctu óre-care si a carei intrare sè fia in partea despre uscatu. Batelurile construite pentru servitiu voru fi organizate spre a primí 17 vagóne: 14 de ca-letori si 3 de marfuri. Aceste bateluri voru avé 135 metri in lungime si 11 in largime. In timpulu mersu-lui, caletorii voru esi din trenu spre a se preamblá prin salónele laterale fórté bine aerate. Se obiectase c'acele nave nu voru poté duce trenurile, prin urmare dlu Dupuy de Lôme a calculatu cà unu trenu de ca-letori nú e mai greu de câtu de 225 tone, ér unu trenu de marfuri de câtu de 300 tone, si astu-felu navele destinate a le portá voru fi cu multu mai pu-tinu incarcate de câtu navele ce transporta marfuri in India séu de câtu bastimentele transatlantice, cari sunt incarcate cu mai multe mfi de tone. C'o machina de vapori, a carei fortia e de 3200 cai, navele voru trece astu-felu de la Douvres la Calais intr'o óra si 7 minute pe timpu frumosu, intr'o óra si jumetate celu multu pe timpu uritu. Dlu Dupuy de Lôme indica mijlócele fórté practice si fórté simple ce se voru in-trebuintiá pentru imbarcarea trenurilor cu comodi-tate si rapediune, si crede cà operatiunea nu va durá mai multu de 10 minute.

|| (*Press'a lui Guttenberg.*) Se anuncia ca s'a gasitu de curendu a Magenta sfaramaturele unei prese de mana, cu care se dice cà s'a servitu Guttenberg pentru a trage primele sale probe tipografice in 1413.

Tribunale.

△ (*Advocatii noi.*) Dlu Andreiu Cosma, notariu la tribunalulu din Zelau, — si dlu G. Martinescu, din Lugosiu, facura dilele trecute censur'a avocatiile.

Economia.

× (*Ministrulu de agricultura.*) comerciu si lu-crările publice din Roman'a, a adresatu o scrisóre dlui Aurelianu, directoru alu scólei de agricultura de la Ferestreu, felicitandu-lu pentru rezultatele obtie-nute prin acésta scóla, care a datu tierii agricultori in-vetiati si diligenti.

Ghicitura de semne

— de I. Aronu. —

—e* *e o || e,

—u! * *, !o || e,

A! u țeu * *i=u

—e * * || i=u

țe —ó || e?

* *i —e* *e * *u* *?i=i * *u :ale.

* *a=u.țu * * | ii * *a țe lu Δe * *e

Unu a;i * *u, * *e țe ? || i,,e * * | e

* *a !u; i = 'a „ioții * *ale?

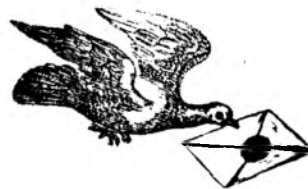
Deslegarea ghiciturei de siacu din nr. 36 :

Iubirile cari su-mici,
Se atînu pe la potici ;
Trecu prin tina, nu se 'ntina,
De voinici tineri s'anina ;
Dau prin apa, nu se 'néca,
De copile se totu léga ;
Trecu prin focu, nu se topescu,
Ci mai tare 'nca hotiescu.

Gr. Alesandrescu.

Deslegare buna primiramu de la dlu Ioanu Aronu. —

Post'a Redactiunii.

Redactorulu acestei foie róga pe toti colaboratorii si corespondintii sei a-i tramite epistolele : Nagy-Léta, per Nagy Várad.

Apelu la publiculu cetitoriu.

Alu diecele anu ! ...

Durata scurta in viéti'a unui omu, dar destulu de lunga in ceea a unei întreprinderi literare romanesci.

Cu inceputulu anului viitoriu, „Familia“ va avé fericirea sè între in alu diecele anu alu existintiei sale.

Fondata pentru desvoltarea culturei natiunale, mai alesu dincóce de Carpati, si luptandu-se cu o multîme de pedece, ea n'a incetatu d'a tinde cu mijlócele-i posibile la realisarea dorintieloru sale.

Acést'a va fi program'a ei si in viitoriu.

Rogu dara pe toti aceia, cari dorescu o activitate literaria in directiunea acést'a, sè binevoiesca a me spriginí.

Promissiuni mari nu voiu face. Dvóstre ati potutu vedé in acesti nóue ani trecuti, cà in mesur'a in care numerulu abonantiloru mei crescea séu decrescea, in aceea-si se schimbá si cuprinsulu foii mele. Asié va fi si in viitoriu.

„Familia“ e a publiculu romanu. Ea numai atât'a putere de viétiá póte sè aiba, câtu nutrementu i dà publiculu.

N'am ilusiuni mari. Scíu, cà natiunea suferé ; anii rei, si o multîme de alte cause par' cà i jurara mórte. Ér candu natiunea suferé, si fíii ei trebuie sè suporté cu resignatiune partea din doréri ce sórtea li-a croitu.

Organu alu natiunii, si „Familia“ va suferí dara in pace ; si implinindu-si rolulu dupa poterile sale, nu va incetá d'a inspirá mangaiare, credintia si sperantia intr'unu viitoriu mai frumosu.

Asié sè fia !

„Familia“ va aparé si in anulu viitoriu odata pe septemana si a nume duminec'a, cu cuprinsulu si impartírea de pana acuma.

In suplementu va urmá, totu in cóle separate ca pan'acuma, continuarea si finea romanului : „Sclavulu Amorului“.

Dorescu sè potu rencépe si publicarea de ilustratiuni, pe cari in timpululu din urma am fostu silitu a le suprimá, cà-ci in sa-si existintia foii erá periclitata. Deci numai de la partinirea dvóstre va atèrná realisarea dorintiei mele.

Pretiuulu de prenumeratiune : pe unu anu 10 fl., pe jumetate de anu 5 fl., pe trei lune 2 fl. 60 cr.

Pentru Romania pe unu anu 2 galbeni.

Prenumerantii noi (dar si cei vechi) si-potu comandá de la noi :

1) Urmatóriele carti : „Cavalerii noptii“, romanu in 5 tomuri, 2 fl. 50 cr., — „De unde nu este rentórcere“, romanu in unu volumu 50 cr., — „Novele“ de I. Vulcanu, 2 tomuri, 1 fl., — „Columb'a“ romanu intr'unu tomu 50 cr., — „Poesii“ de I. Vulcanu, unu tomu, 50 cr., „Sclavulu Amorului“, dóue tomuri, (aparute in acestu anu decursu) 1 fl., si

2) Urmatóriele tablouri : Inaugurarea societáti academice romane, — Coriolanu si Veturia, — Mihaiu Eroulu in batal'ia de la Calugareni, — Traianu cu óstea sa trece Dunarea, si portretulu lui Ionu Brateanu. Fia-care cu câte 60 cr.

Cartile si tablourile comandate (dimpreuna cu cele pucine poffite in acestu semestru) se voru espedá cam la mijloculu semestrului antáiu alu anului viitoriu.

Iosifu Vulcanu.

Domnii colectanti voru primí dupa 5 esemplare unulu in semnu de multiamita.

Prenumeratiuni fara bani nu potemu primí.

Proprietariu, redactoru respundietoru si editoriu : **IOSIFU VULCANU.**

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1873. Strad'a lui Alesandru nr. 13.

Esemplare complete mai avemu din inceputulu anului trecutu.